Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2012-321 d.d. 12 november 2012
(mr. A.W.H. Vink, voorzitter, prof. mr. M.L. Hendrikse en mr. J.S.W. Holtrop, leden en mr. S.N.W. Karreman, secretaris)

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering die in 2007 tot stand is gekomen. Consument heeft al jaren hinder van een buurtbewoner. Er is sprake van een reeks van samenhangende gebeurtenissen waarvan de eerste gebeurtenis dateert van voor de ingangsdatum van de verzekering. Daaraan doet niet af dat, zoals Consument stelt, de te voeren civiele procedure is gebaseerd op onrechtmatige daad terwijl het eerder ging om strafrechtelijk handelen van de buurtbewoner.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het door Consument ondertekende vragenformulier van 20 februari 2012;
- het verweerschrift van Aangeslotene;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van Aangeslotene;
- het verslag van het relaas van de gemachtigde van Consument tijdens de hierna te noemen mondelinge behandeling;
- de brief van 11 oktober 2012 van Aangeslotene.

2. Overwegingen

De Commissie heeft het volgende vastgesteld.
Tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft niet tot oplossing van het geschil geleid.
Beide partijen zullen het advies van de Commissie als bindend aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op maandag 17 september 2012.
Aldaar is Consument verschenen.
Aangeslotene is niet ter zitting verschenen maar heeft nadien schriftelijk gereageerd.

3. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:
3.1 Consument heeft met ingang van 20 november 2007 bij een rechtsvoorganger van Aangeslotene een rechtsbijstandverzekering voor particulieren afgesloten. De rechtsvoorganger en vervolgens Aangeslotene hebben de rechtsbijstandverlening krachtens

deze verzekering opgedragen aan een stichting. Waar in het hiernavolgende wordt gesproken over Aangeslotene, wordt daaronder ook deze stichting verstaan.
3.2 In artikel 6 van de op de verzekering van toepassing zijnde verzekeringsvoorwaarden is bepaald:
'(…)
6.1 Deze verzekering dekt voor gebeurtenissen die binnen de geldigheidsduur en buiten de wachttermijn van de verzekering vallen
(…)
6.2 De in artikel 6.1 van de voorwaarden Rechtsbijstandverzekering voor Particulieren omschreven dekking is van kracht, indien de gebeurtenis plaatsvindt gedurende de looptijd van de verzekering en buiten de wachttermijn, voor zover die van toepassing is.
(…)'.
3.3 In artikel 2 van de verzekeringsvoorwaarden is bepaald:
'(…)
2.1 Onder gebeurtenis wordt verstaan het voorval dat aanleiding is voor een juridisch geschil waardoor voor verzekerde behoefte aan rechtsbijstand ontstaat. Een juridisch geschil wordt geacht te zijn ontstaan op het moment dat voor het eerst een belangentegenstelling met de wederpartij bestaat.
2.2 Indien sprake is van met elkaar samenhangende gebeurtenissen, is het tijdstip van de eerste gebeurtenis in die reeks bepalend voor de vaststelling van het tijdstip van de gebeurtenis.
2.3 De gebeurtenis en de daaruit voortvloeiende behoefte aan rechtsbijstand moet zich hebben voorgedaan gedurende de looptijd van de verzekering en buiten de wachttermijn voor zover deze van toepassing is.
2.4 Er kunnen geen rechten aan de verzekering worden ontleend indien de verzekerde een gebeurtenis aanmeldt die bij het tot stand komen van de verzekering te verwachten of redelijkerwijs te voorzien is geweest.
2.5 Indien ter zake van een gebeurtenis geen rechten aan deze verzekering kunnen worden ontleend zijn ook de hieruit voortvloeiende en/of daarmee samenhangende juridische geschillen uitgesloten van dekking.'
3.4 In mei 2011 heeft Consument Aangeslotene om vergoeding van de kosten van rechtsbijstand verzocht in een collectieve actie van Consument en omwonenden om door middel van een civiele procedure een rechterlijk verbod te verkrijgen van verder overlastgevend gedrag van een buurtbewoner. Aangeslotene heeft geweigerd het door Consument gedane verzoek te honoreren.

4. De vordering en grondslagen

4.1 Consument vordert dat Aangeslotene alsnog het aandeel van Consument in de kosten van de door de omwonenden en hem aan te spannen civiele procedure tegen de buurtbewoner voor haar rekening neemt.
4.2 Deze vordering steunt kort en zakelijk op de volgende grondslagen.
- De buurtbewoner heeft de afgelopen 9 tot 10 jaar herhaaldelijk hinderlijk gedrag vertoond jegens een aantal omwonenden. Frequent is de buurtbewoner door allerlei instanties erop

aangesproken om zijn hinderlijk gedrag te stoppen, maar zonder resultaat. Daarna volgden aangiften door omwonenden bij de politie, gevolgd door strafrechtelijke procedures tegen de buurtbewoner, waarin de betreffende omwonenden zich als benadeelde partij voegden, en diens veroordeling tot gevangenisstraf en het betalen van schadevergoeding. Consument en andere omwonenden ondervonden wel hinder van het gedrag van de buurtbewoner, maar zagen geen aanleiding om tegen hem aangifte te doen of een procedure te starten.
- Betrokkenheid van Consument ontstond pas toen op 29 september 2010 op initiatief van de burgemeester een bijeenkomst van belanghebbenden werd georganiseerd om te bezien hoe een einde kon worden gemaakt aan de onwenselijke situatie. In die bijeenkomst is als mogelijkheid besproken dat de omwonenden een civiele procedure zouden starten. Consument doet uit solidariteit met de omwonenden daaraan mee. Daarbij zou ieder van hen een deel van de kosten dragen en indien mogelijk een beroep doen op zijn/haar rechtsbijstandverzekering respectievelijk op gesubsidieerde rechtsbijstand.
- De andere betrokken rechtsbijstandverzekeraars hebben zonder meer hun goedkeuring verleend. Alleen Aangeslotene heeft geweigerd om dekking te verlenen. Zij heeft zich daarbij ten onrechte op artikel 2 van de verzekeringsvoorwaarden beroepen. Het juridische geschil waarvoor Consument thans een beroep op de verzekering doet, was eerder niet voorzienbaar voor hem. Evenmin was eerder sprake van een zodanige belangentegenstelling tussen hem en de buurtbewoner dat hij toen al juridische stappen tegen de buurtbewoner moest overwegen. Bij het tot stand komen van de verzekering was voor Consument niet voorzienbaar dat hij de thans aan de orde zijnde behoefte aan rechtsbijstand zou krijgen tegen de buurtbewoner. Geen sprake is van samenhangende gebeurtenissen als beschreven in de verzekeringsvoorwaarden, omdat de rechtsgronden ervan verschillen: de civiele procedure is gebaseerd op onrechtmatige daad terwijl het eerder ging om strafrechtelijk handelen van de buurtbewoner.
4.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd.
De door Consument gemelde kwestie is niet gedekt op de onderhavige verzekering.
De gebeurtenis in de zin van de verzekeringsvoorwaarden, en ook de eerste belangentegenstelling met de buurtbewoner, hebben zich voorgedaan voor de ingangsdatum van de verzekering. Daarnaast was Consument bij het sluiten van de verzekering al op de hoogte van de problematiek en was dus sprake van voorzienbaarheid als bedoeld in de polis. Voorts zijn, omdat de gebeurtenis in de zin van de polis niet gedekt is, ook de hieruit voortvloeiende of hiermee samenhangende problemen van dekking uitgesloten.
De stelling van Consument dat in september 2010 een civielrechtelijk juridisch geschil is ontstaan, doet aan het door Aangeslotene ingenomen standpunt niets af. Er is immers sprake van een reeks van samenhangende gebeurtenissen. Hierbij geldt dat de eerste gebeurtenis in de reeks geldt als gebeurtenis in de zin van de polis. Deze eerste gebeurtenis in de reeks heeft tenminste acht jaar geleden plaatsgevonden, toen de verzekering nog niet van kracht was. Dit klemt temeer omdat ook Consument toen al hinder van het gedrag van de buurtbewoner ondervond. Dat Consument nu solidair wil zijn met de omwonenden, is lovenswaardig, maar niet relevant voor de dekking. Als de verzekering bijvoorbeeld in 2000 was afgesloten, voordat de problemen met de buurtbewoner rezen, had Aangeslotene wel dekking verleend voor de onderhavige kwestie.

Overigens heeft Consument de interne klachtprocedure niet doorlopen, hoewel hem wel in een brief van 30 augustus 2011 op het klachtenbureau van Aangeslotene is gewezen. Een klacht bij het klachtenbureau zou echter niet tot een ander dekkingsstandpunt hebben geleid.

5. Beoordeling

5.1 De Commissie leidt uit de opmerking van Aangeslotene omtrent het niet doorlopen zijn van de interne klachtprocedure af dat Aangeslotene een beroep wil doen op de niet-ontvankelijkheid van Consument in het door hem aan de Commissie voorgelegde geschil (artikel 13.1 van het Reglement). De Commissie vindt echter geen aanleiding om Consument in dit stadium alsnog op grond van artikel 13.2 van het Reglement naar de interne klachtprocedure van Aangeslotene te verwijzen reeds omdat Aangeslotene zelf al aangeeft dat het doorlopen van de interne klachtprocedure niet tot een ander oordeel zou hebben geleid. De Commissie zal de zaak zelf afdoen.
5.2 Uit de hierboven onder 3.2 geciteerde verzekeringsvoorwaarden volgt dat het tijdstip van de gebeurtenis die aanleiding is voor het juridisch geschil bepalend is voor het al of niet bestaan van aanspraak op rechtsbijstand. Indien sprake is van een reeks van met elkaar samenhangende gebeurtenissen, is het tijdstip van de eerste gebeurtenis in die reeks bepalend voor de vaststelling van het tijdstip van de gebeurtenis. Onder gebeurtenis wordt verstaan het voorval dat aanleiding is voor een juridisch geschil waardoor voor verzekerde behoefte aan rechtsbijstand ontstaat. Een juridisch geschil wordt op grond van artikel 2.1 van de verzekeringsvoorwaarden geacht te zijn ontstaan op het moment dat voor het eerst een belangentegenstelling met de wederpartij bestaat.
De gebeurtenis moet zich hebben voorgedaan gedurende de looptijd van de verzekering en buiten de wachttermijn van drie maanden voor zover deze van toepassing is. De rechtsbijstandverzekering van Consument heeft als ingangsdatum 20 november 2007.
5.3 Uit de stukken komt naar voren dat Consument al jaren hinder ondervindt van een buurtbewoner, en toen de omwonenden een civiele procedure wilden starten tegen deze buurtbewoner uit solidariteit met de omwonenden besloten heeft daaraan mee te doen waarbij hij zich voor vergoeding van zijn aandeel in de kosten ervan tot Aangeslotene heeft gewend.
5.4 Aangeslotene heeft op goede gronden het standpunt ingenomen dat hier sprake is van een reeks van samenhangende gebeurtenissen waarvan de eerste gebeurtenis in die reeks dateert van voor de ingangsdatum van de door Consument afgesloten rechtsbijstandverzekering. Daaraan doet niet af dat, zoals Consument stelt, de te starten civiele procedure is gebaseerd op onrechtmatige daad terwijl het eerder ging om strafrechtelijk handelen van de buurtbewoner. De reeks van samenhangende gebeurtenissen betroffen immers steeds de hinder die de buurtbewoner veroorzaakte. Aangeslotene heeft dan ook op goede gronden aan Consument vergoeding van zijn deel van de kosten van de te voeren procedure ontzegd.

6. Beslissing

De Commissie stelt bij bindend advies vast dat de vordering van Consument wordt afgewezen.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.